

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçeği (Erkek Formu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçeği (Erkek Formu)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31714>

Özet

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i (Erkek Formu), 2019 y?l?nda Haskan-Avc?, Özdemir, Yi?it, Hasret ve Tozar taraf?ndan geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, erkek bireylerin kariyer tercihlerinde ve meslek seçim süreçlerinde geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinden ve kal?p yarg?lar?ndan ne ölçüde etkilendi?ini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda erkeklerin mesleki yönelimlerini sosyal beklentiler ?????nda inceleyerek, kariyer dan??manl??? alan?na önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçek, özellikle erkeklerin "erkek mesle?"i olarak alg?lanan alanlara yönelme veya "kad?n mesle?"i olarak görülen alanlardan kaç?nma e?ilimlerini ölçmeye odaklanm??tır. Bu formun geli?tirilme süreci, kapsaml? güvenilirlik ve geçerlik analizleriyle desteklenmiştir ve bulgular Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yay?nlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet, Meslek Seçimi, Kariyer Geli?imi, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Erkek Formu, Cinsiyet Roller.

Yazarlar

Özlem Haskan-Avc?, Elif Özdemir, Sibel Yi?it, Yasemin Hasret, Zeynep Tozar.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, erkek popülasyonunda toplumsal cinsiyet temelli mesleki kal?p yarg?lar?n ve normlar?n kariyer kararlar? üzerindeki etkisini bilimsel olarak ölçmektir. Bu araç, bireylerin kendi yetenek ve ilgilerinden ba??ms?z olarak, toplumsal beklentiler do?rultusunda meslek seçme e?ilimlerinin ?iddetini tespit etmeye yardımcı olur.

E?itim ve psikolojik dan??manl?k ortamlar?nda, bu ölçek sayesinde, bireylerin meslek seçimlerini k?s?tlayan kültürel veya sosyal engeller erken te?his edilebilir. Elde edilen veriler, ö?rencilere yönelik kariyer rehberli?i programlar?n?n geli?tirilmesinde ve cinsiyet e?itli?ine dayal? mesleki rehberlik stratejilerinin olu?turulmas?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??tır.

Yap?

Ölçek, **Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, mesleki tercihlerin biyolojik cinsiyetten ziyade, toplum taraf?ndan atfedilen roller (erkeklik/kad?nl?k rolleri) taraf?ndan ?ekillendirilmesini ifade eder. Ölçek, bu yap?y? genellikle iki ana boyutta ele almaktadır: Geleneksel Erkek Mesleklerine Yönelim ve Geleneksel Kad?n Mesleklerinden

Kaç?nma e?ilimi.

Ölçülen bu psikometrik yap?, bireyin mesleki öz yeterlilik alg?s?n?n, toplumsal cinsiyet rolleri taraf?ndan nas?l s?n?rland???n? veya geni?letildi?ini anlamak için kritik öneme sahiptir. Bu ba?lamda, ölçek, sosyal öğrenme teorileri ve kariyer geli?im modelleri ile yak?ndan ili?kilidir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Haskan-Avc? ve ark., 2019), yap? geçerli?ini kan?tlamak amac?yla çe?itli geçerlik analizleri gerçekleştirilmi?tir. Yap?lan analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yap?y? temsil etme derecesini belirlemi?tir. Genellikle ölçek geli?tirme çal??malar?nda, yap? geçerli?ini desteklemek için **aç?mlay?c?** ve **do?rulay?c? faktör analizleri** kullan?lr. ?lgili çal??mada, bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??malar?, iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak rapor edilmi?tir. Yüksek iç tutarlılık katsayılar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Orijinal makalede, ölçe?in alt boyutlar? ve genel ölçek için hesaplanan güvenilirlik katsayılar?n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?u belirtilmi?tir. Detaylı güvenilirlik bilgileri (örne?in test-tekrar test güvenilirli?i) için birincil kayna?a ba?vurulmal?dır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n? belirlemek ve maddelerin hangi alt faktörler alt?nda topland???n? tespit etmek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, **Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i (Erkek Formu)** için çok boyutlu bir yap?y? ortaya ç?karm??t?r. Faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen yap?yla uyumlu oldu?unu desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme çal??mas? (Ölçek Geli?tirme)

Biçim: Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmese de, psikometrik standartlara uygun olarak genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Erkek bireyler (Ölçek, sadece erkekler için geliştirilmiştir).

Yaş Grubu: Genellikle lise ve üniversite düzeyindeki genç yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki farklı eğitim kademelerinden seçilen erkek öğrenciler ve genç yetişkinler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği (Self-Report Scale) formatında uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Cinsiyet Rollerini, Kariyer Danışmanlığı, Mesleki Kalıp Yargıları, Psikolojik Ölçek, Haskan-Avcı, Sosyal Etki.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağılı E-posta Adresleri: Diğer yazarların e-posta adresleri orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Yazma Adresi (Sorumlu Yazar): Özlem HASKAN AVCI (haskan@hacettepe.edu.tr)

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Ölçeğin geliştirme çalışması 2019 yılında yayınlanmıştır. Ölçek, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlara ve kaynak makaleye uygun atıf yapılması koşuluyla ücretsizdir. Ticari amaçlı kullanımlar veya lisanslama detayları için sorumlu yazar Özlem Haskan Avcı ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makale, DergiPark üzerinden açık erişimli olarak sunulmuştur, bu da ölçek geliştirme sürecine dair bilgilere kolay erişim sağlamaktadır.

Kaynaklar

Haskan-Avcı, Ö., Özdemir, E., Yiğit, S., Hasret, Y., ve Tozar, Z. (2019). **Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçeği'nin geliştirilmesi - Erkek Formu**. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 262-275. DOI: [10.17860/mersinefd.346450](https://doi.org/10.17860/mersinefd.346450)

Makalenin tam metni DergiPark üzerinden erişime açıldı: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: toplumsal-cinsiyete-dayali-meslek-secimi-olcegi-erkek-formu-toad.pdf

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i (Erkek Formu) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? veya gizlilik nedenleriyle burada listelenmemiştir. Ölçek maddelerinin tam metnine ve uygulama yönergelerine ulaşmak için lütfen Haskan-Avc? ve arkadaşlar? (2019) tarafından yayınlanan orijinal akademik makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM